

Gustav Vasa – Ett liv

ORDLISTA

ana (sida 4, rad 14) tro

mäktig (sida 10, rad 11) person med makt

rusta upp (sida 24, rad 3) renovera, reparera

taktik (sida 31, rad 1) plan

missfall (sida 33, rad 6) när fostret (barnet) dör i magen och graviditeten avbryts

biträdande (sida 34, rad 5) hjälpende, stöttande

fejd (sida 40, rad 1) bråk, uppror

inbördeskrig (sida 42, rad 19) krig mellan grupper inom ett land

skicklig (sida 50, rad 3) bra, duktig

Finns det andra ord som är nya för dig? Skriv dem, slå upp dem och skriv förklaringar.

Arbeta med ordlistan

1. Gå tillbaka i boken och leta upp de meningar där orden står. Läs också de ord och förklaringar som finns i bokens ordlistor.
2. Skriv en egen mening med tio av de ord som finns i ordlistorna här och i boken.

GRAMMATIK

Adjektiv

Adjektiv är ord som beskriver människor, djur och saker, till exempel "liten", "glad" och "lång". Färger är också adjektiv.

1. Stryk under adjektiven i följande meningar.

Peder Svart var en bra biskop.

Gustav lärde sig att sköta stora gårdar.

Lübeck var en viktig stad.

Där bodde rika adelsmän.

Många av Sveriges mäktiga familjer reste till Stockholm.

Kristian skulle införa nya skatter.

De firade med god mat.

Katarina Stenbock kom från en fin familj.

2. Vilka adjektiv används i boken för att beskriva Gustav Vasa? Skriv fem adjektiv som beskriver honom.

LÄSFÖRSTÅELSE

Omtyckt ledare eller våldsam härskare?

När valdes Gustav till kung?

Vilka fyra stora saker förändrade han i Sverige?

Vem var Peder Svart?

Varför kan vi inte vara säkra på allt om Gustavs liv?

Gustav som barn och ung man

När föddes Gustav?

Vad hette hans föräldrar?

Varför fick han efternamnet Eriksson?

När fick han namnet Vasa? Varför?

Fånge i Danmark

Vad var Kalmarunionen?

Varför sattes Gustav i fängelse i Danmark?

Till vilken tysk stad flydde han?

Åter i Sverige

Vilka länder var Kristian II kung över?

Vad var Stockholms blodbad?

Varför ville Gustav inte gå på Kristian II:s fest?

Gustav i Dalarna

Varför reste Gustav till Dalarna?

Varför bestämde sig folket där för att hjälpa honom?

Gustav väljs till kung

Vad hände år 1521?

När valdes Gustav till kung?

Ena Sverige

Vilka delar av Stockholm fanns under 1500-talet?

Vad hette slottet?

Vad var en fogde?

Ta kontroll över kyrkan

Varför ville Gustav ta kontroll över kyrkan?

Vilka var de fyra stånden?

Vad var reformationen?

Gustavs kröning

Vad fick Gustav när han kröntes till kung?

Klockupproret

Vad hände under klockupproret?

När varade det?

Gustavs fruar och barn

Vad var viktigt i ett kungligt äktenskap?

Vad hette Gustavs första fru?

Vad hette sonen som hon födde?

Vad hette Gustavs andra fru?

Varför gifte de sig?

Vad hade drottningen ansvar för?

Hur många barn fick Gustav?

Hur många blev kung?

Vad hette Gustavs tredje fru?

Status var viktigt

Var bodde Gustav och hans familj?

Vad är ett hov?

Hur visade Gustav sin makt?

Dackefejden

Vem var Nils Dacke?

Varför gjorde han och hans anhängare uppror?

Hur startade upproret?

Hur slutade det?

Reformationen

Vilka två frågor ville Gustav ta upp på riksmötet i Västerås?

Vad förändrades när svenska kyrkan blev protestantisk?

Vad var Lilla katekesen?

Vem skrev den?

Gustavs sista tid

När dog Gustav Vasa?

Var begravdes han?

Gustav som person

Vad fokuserade Gustav Vasa på som kung?

Hur många människor bodde i Sverige under hans tid?

Hur förändrade Gustav Vasa Sverige som land?

SKRIVA

Sammanfatta

Sammanfatta bokens innehåll med 1–2 meningar om varje kapitel.

- Omtyckt ledare eller våldsam härskare?
- Gustav som barn och ung man
- Fånge i Danmark
- Åter i Sverige
- Gustav i Dalarna
- Gustav väljs till kung
- Ena Sverige
- Ta kontroll över kyrkan
- Gustavs kröning
- Klockupproret
- Gustavs fruar och barn
- Status var viktigt
- Dackefejden
- Reformationen
- Gustavs sista tid
- Gustav som person

Beskriv en bild

Välj en bild från boken.

Motivera (berätta varför) du valde den.

Skriv vad du ser på bilden.

Beskriv de känslor du får när tittar på bilden.

Gör en karta

Gör en karta, för hand eller i Google maps, med de platser som Gustav Vasa bodde på och besökte.

Skriv en faktatext

Skriv en faktatext om en händelse som nämns i boken. Välj mellan följande händelser:

Stockholms blodbad

Gustav Vasas kröning

Klockupproret

Dackefejden

Reformationen

Riksmötet i Västerås

Utgå från de här frågeorden:

- Var?
- När?
- Hur?
- Vilka?
- Varför?

Gustav Vasas barn

Ta reda på mer om Gustav Vasas barn. Skriv om ett eller flera. De som är lättast att hitta information om är Erik, Johan, Cecilia, Magnus och Karl.

Berätta var de föddes, vem som var deras mamma och några viktiga händelser ur deras liv.

Fem frågor till Gustav Vasa

Vilka fem frågor skulle du vilja ställa till Gustav Vasa?

Jag, Gustav Vasa

Skriv en kort text om Gustav Vasa utifrån följande punkter:

- Jag är ...
- Jag vill ...
- Jag avskyr ...
- Jag älskar ...
- Jag undrar ...
- Jag hoppas ...
- Min dröm är att ...
- Jag vill att andra ska minnas mig som ...